

خودسازی و خدمت رسانی در فرهنگ امام خمینی رحمۃ الله علیه

رسول سعادت‌مند

خودسازی و خدمت‌رسانی در فرهنگ امام خمینی علیه السلام

کد: ۸۷۴

نویسنده: رسول سعادتمند

ناشر و تهیه‌کننده: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

لیتوگرافی: سروش مهر

چاپ و صحافی: نگارش

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۳

شمارگان: ۱۵۰۰

بها: ۱۵۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

پست الکترونیکی: Email: irc@irib.ir

تلفن: ۲۹۳۵۸۰۳ و ۲۹۱۰۶۰۲ نمابر: ۲۹۳۳۸۹۲

شابک: ۹۶۴-۸۶۰۶-۷۰-۶-۱ ISBN: 964-8606-70-6

فهرست مطالب

۱	 دیباچه
۳	 مقدمه

● فصل اول: جایگاه تزکیه و خودسازی

۵	 احکام همه جانبه اسلام در خدمت تکامل انسان
۷	 توأم بودن علم و عمل؛ و تجسم اعمال
۸	 هدف بعثت، تزکیه نفوس و نجات از طغیانگری
۱۰	 ضرورت و اهمیت تزکیه برای دولتمردان
۱۳	 خودسازی مسئولان، زمینه ساز برقراری حکومت عدل
۱۴	 نقش دین باوری مسئولان در رعایت حقوق بشر
۱۵	 سعادت بشر در علم همراه با تربیت
۱۶	 سعادت جاودان در گرو تزکیه و طهارت نفس
۱۷	 جهاد با نفس، جهاد اکبر
۱۸	 سازندگی درونی، گامی در راه نور و روشنائی

۱۹	لزوم رشد قوای روحانی
۲۰	کوشش برای تقویت معنویت و سرکوب نفسانیت
۲۱	تریت انسان، نقطه شروع تمام اصلاحات
۲۲	مقاومت انسانهای مهذب در برابر تهدید و تطمیع
۲۲	غیر مهذبها، پر ضررترین افراد برای اسلام
۲۳	نجات کشور و ملت در پرتو معنویات
۲۴	حب نفس، منشأ تمام فسادها در طول تاریخ
۲۶	حب نفس و خودخواهی، منشأ وریشه حب دنیا
۲۹	مقدم بودن تزکیه و تهذیب بر همه امور

● فصل دوم: راهها و عوامل مؤثر در خودسازی

۳۱	وارستگی نفس منشأ همه کمالات
۳۱	علم و عمل دو بال برای پرواز روحی
۳۲	اصلاح نفس قبل از اصلاح دیگران
۳۳	شناخت شیطان درونی و بیرونی
۳۳	توجه به بیماری خودخواهی، قدم اول درمان
۳۴	ملاحظه خداوند و رعایت مصلحت
۳۴	تفکر در عظمت خلقت و خالق جهان
۳۵	نماز راستین و درک اسرار مرموز آن
۳۶	ایمان راستین باورمندی قلبی
۳۶	عالم محضر خداست
۳۸	در محضر خدا معصیت خدا نکند
۳۸	در محضر خدا بودن همه اعمال و افکار
۳۹	خودسازی در جوانی و آمادگی برای ناملايمات
۴۰	خطر استدراج و از دست دادن تدریجی فرصتها
۴۰	نیرنگهای شیطان درونی با پیران و جوانان
۴۲	امید به شفاعت، عامل اطاعت خداوند است نه نافرمانی او
۴۲	استفاده از باقیمانده فرصت جوانی
۴۳	اهمیت حق الناس

۴۴	 مراقبت و محاسبه نفس در فعالیتهای سیاسی و اجتماعی
۴۵	 هیچ‌گاه دنبال تحصیل دنیا مباش
۴۵	 کتاب انسان سازی و رسالت آدم سازی
۴۶	 حرکت معنوی و تربیت انسانی در پرتو قرآن
۴۶	 لزوم عمل به قرآن و پیروی از اولیای دین
۴۷	 تربیت قرآنی، منشأ کمال بشر
۴۸	 سعادت‌مندی در پرتو عمل به قرآن
۴۹	 باید «انسان قرآنی» ایجاد کرد
۵۰	 نامه محبوب محبوب است
۵۱	 تدبیر در قرآن
۵۱	 انجام واجبات و ترک محرمات
۵۲	 دعاها و مناجات‌ها، والاترین راه گشای عبودیت
۵۳	 شلاق‌های ادعیه
۵۴	 مناجاتی که همه امامان می‌خواندند
۵۵	 کمال مطلق و ذکر حقیقی او، آرامش بخش دلها
۵۶	 تفکر در الطاف الهی، راه وصول به حب خداوند
۵۶	 نظر رحمت و محبت به همه موجودات بویژه انسانها
۵۸	 خدمت به محرومان
۵۸	 انتخاب دوستان از میان اشخاص وارسته و متعهد
۵۸	 هیچ‌گاه خود را بی‌نیاز از هدایت و همکاری آنان ندانید
۶۰	 توجه به گذرگاه بودن دنیا
۶۲	 میزان حاکمیت الله در نفوس، معیار خودشناسی
۶۴	 تأثیر سوء مدح و ثنا
۶۶	 پیروزی بر نفس با مراقبت و محاسبه اعمال

● فصل سوم: اخلاص در انگیزش و کار

۶۷	 انسان، اعجوبه مخلوقات
۶۸	 قلب انسانی، نقطه شروع کمالات
۶۹	 تمایز اعمال در الهی بودن و غیر الهی بودن

۷۱	ارزش انگیزه الهی در امور.....
۷۳	تلاش برای الهی نمودن انگیزه‌ها.....
۷۳	اخلاص، معیار ارزش عمل.....
۷۴	حجم معنوی عمل در اخلاص عمل.....
۷۴	کار برای خدا.....
۷۵	اخلاص، منشأ اطمینان قلبی و ایمان و پیروزی.....
۷۶	کسب رضایت الهی در انجام وظیفه.....
۷۷	ما باید رضای خداوند را بدست بیاوریم.....
۷۷	اخلاص داشتن در خدمت به بندگان خدا.....
۷۷	ریزه کارهای شیطان.....
۷۸	تشخیص چگونگی اعمال.....
۷۸	عمل الهی در گرو مقصد الهی.....
۷۹	اخلاص، منشأ نتیجه بخشی تمام امور.....
۸۰	اخلاص مسئولان، منشأ وحدت.....
۸۱	عبادت بودن خدمت خالصانه به انقلاب.....
۸۱	حفظ امدادهای غیبی با اخلاص در عمل.....
۸۲	جاودانگی کارهایی که برای خداست.....
۸۲	پیروزی نهایی در اخلاص است.....
۸۴	بقای نتیجه اعمال.....

● فصل چهارم: پست و مقام وسیله امتحان

۸۶	۱. جایگاه پست و مقام در اسلام.....
۸۶	حکومت و زمامداری در اسلام، تکلیف و وظیفه الهی.....
۸۶	ریاست و حکومت، وسیله‌ای برای اقامه عدل.....
۸۷	انگیزه الهی حاکمان، مایه نیل به معدن قرب حق.....
۸۸	مطرح نبودن مقام و ریاست در اسلام.....
۸۹	قبول مسئولیت برای خدمت نه کسب قدرت.....
۹۱	دنبال این باشیم که مکتبمان پیش برود.....
۹۱	۲. آزمون بزرگ.....

۹۱	ملازم بودن وجود انسان با امتحان
۹۲	میتلا بودن همه به امتحانات الهی
۹۴	سخت‌ترین آزمائش الهی
۹۷	۳. آفات و خطرات پست و مقام
۹۷	فانی بودن دنیا و مقامات دنیوی
۹۸	مقام چیزی نیست
۹۹	مقام سوار شما نشود
۱۰۰	خطر قدرت در دست ظالم
۱۰۱	تأثیر ناپذیری از مقام و ریاست
۱۰۳	ظهور ضعف انسان در خودنمایی
۱۰۴	جاه‌طلبی نتیجه مهذب نشدن نفوس
۱۰۵	حب ریاست، شعبه‌ای از حب نفس
۱۰۷	خودخواهی و قدرت‌طلبی منشأ فسادهای عالم
۱۰۸	بشر در جستجوی کمال مطلق
۱۱۶	برای رسیدن به مقام و شهرت این در و آن در مزن
۱۱۷	قدرت طلبی مسئولین، منشاء شکست انقلاب

فصل پنجم: شایستگی و شایسته سالاری

۱۱۸	اتمام حجت خداوند در رفع عذرها
۱۱۹	زامداران شایسته از دید اسلام
۱۱۹	عدالت، شرط اصلی زمامداران اسلام
۱۲۰	تقوا، معیار کرامت در نزد خداوند
۱۲۱	تدین و تعهد، معیار تصدی مسئولیت
۱۲۲	لزوم امین بودن افراد در مسئولیتها
۱۲۳	تقوا برای متصدیان امور لازم‌تر است
۱۲۵	سپردن پستهای کلیدی کشور به معتقدان واقعی اسلام ناب محمدی
۱۲۶	ادامه مسئولیت بدون شایستگی، گناه کبیره
۱۲۷	اهمیت ارزیابی و گزینش در تصدی مسئولیتها
۱۲۸	گماردن افراد شناخته شده در مسئولیت‌های حساس

۱۲۹	لزوم دقت در انتخاب استانداران و اسلامی کردن محل مسئولیت
۱۳۰	وابسته نبودن افراد اطلاعات به احزاب و گروهها
۱۳۰	مستقل، منزه و متقی بودن افراد اطلاعات
۱۳۱	اهمیت امر به معروف و نهی از منکر
۱۳۲	لزوم مراقبت مردم از اعمال مسئولان
۱۳۳	لزوم اصلاح و تصفیه و مراقبت در قوه اجراییه
۱۳۴	جلوگیری از فعالیت اشخاص متخلف در وزارتخانهها
۱۳۵	ما با کسی شوخی نداریم
۱۳۵	خدا را حاضر دیدن در همه امور
۱۳۵	نظام در اهداف خود جدی است

● فصل ششم: ساده زیستی مسئولان و پرهیز از اشرافیت

۱۳۶	توجه به معنویات منشأ حفظ نظام اسلامی
۱۳۸	مسئله معنویات در رأس امور است
۱۳۸	کوخها منشأ برکتاند نه کاخها
۱۴۱	تنافی خوی کاخ نشینی با فرهنگ اسلام
۱۴۲	مرفه بودن مسئولین سرچشمه همه مصیبتهای ملتها
۱۴۵	پیروی از حضرت امیر علیه السلام در رعایت بیت المال
۱۴۶	مصرف بیت المال در امور مربوط به مصالح مسلمین
۱۴۸	اهمیت ساده زیستی روحانیت و مسئولان
۱۴۹	بالاترین خطر برای علما و روحانیت اسلام
۱۵۰	مبارزه با رفاه طلبی سازگار نیست
۱۵۱	پیروی از امام علی علیه السلام در همه ابعاد

● فصل هفتم: مردمی بودن مسئولان

۱۵۲	رفتار حکومتها قاجار و پهلوی با مردم
۱۵۳	رسیدگی ننمودن به محرومان و ویژگی حکومت اشرافی
۱۵۴	لزوم عبرت پذیری از تاریخ
۱۵۶	سرنوشت شاه درسی برای دولتها

۱۵۷	جدایی دولتها از ملتها، منشا گرفتاریها
۱۵۸	جایگاه مقامات دولتی در اسلام
۱۵۸	حکومت آرمانی
۱۵۹	رژیم اسلامی، رژیمی مردمی
۱۶۰	سیره پیامبر ﷺ در رفتار با مردم
۱۶۰	الگو قرار دادن پیشوایان دین در رفتار با مردم
۱۶۱	مردمی بودن مسئولان در نظام اسلامی
۱۶۳	مردمی بودن دولتمردان
۱۶۴	صلاح مسئولین کشور در مراوده و دوستی با مردم
۱۶۶	آسیب ناپذیری در حاکمیت بر قلوب
۱۶۷	با ملت بودن و بدون ملت بودن
۱۶۸	نقش ملت در پشتیبانی از دولت
۱۶۹	پایگاه مردمی، رمز پایداری نظام
۱۷۰	حکومت بر دلها، تنها راه اقتدار دولتها
۱۷۱	سبب عمده شکست کشورها
۱۷۲	آسیب پذیری نظام در جدایی مردم از مسئولان
۱۷۳	حفظ پشتوانه مردمی توسط مسئولان
۱۷۵	همگامی ملت با دولت
۱۷۶	حکومتهای مردمی و دستاوردهای آن
۱۷۷	در حکومت اسلامی، فرمانفرمایی و فرمانبری نیست
۱۷۹	حکومت محرومان و مستضعفان، نعمت بزرگ الهی
۱۸۰	خوف نداشتن از قدرتها، ویژگی حکومت محرومان
۱۸۲	ناتوانی قدرتها در مواجهه با حکومتهای مردمی
۱۸۳	سوء استفاده قدرتهای بزرگ از روحیه قدرت طلبی مرفهین
۱۸۴	میدان ندادن به افراد مرفه برای استضعاف ملت
۱۸۷	ارائه الگوی مردمی بودن نظام برای صدور انقلاب

● فصل هشتم: پشتوانه‌های اقتدار نظام

۱۸۸	اسلامیت انقلاب، انگیزه حضور مردم در صحنه‌ها
۱۸۹	مدارس علمی و دانشگاههای متعهد، بنیان مرصوص در مقابل اجانب

۱۹۰	محروران و مستضعفان حامیان واقعی انقلاب و اسلام
۱۹۱	قدر این جوانان حزب الهی را بدانید
۱۹۲	انگیزه قیام ۱۵ خرداد
۱۹۳	آفرینندگان و حافظان و مدافعان حماسه ۱۵ خرداد
۱۹۴	تواضع و تعظیم در برابر ملت
۱۹۵	اگر سپاه نبود کشور هم نبود
۱۹۵	آتش دوزخ جایگاه مسئولین غافل از بسیج
۱۹۷	لزوم تفاهم استناداران و روحانیون
۱۹۸	مردم حلال مشکلات کشور
۱۹۹	حفظ پشتوانه مردمی نظام
۲۰۲	ارتش ۲۰ میلیونی

● فصل نهم: جایگاه خدمت و خدمت رسانی

۲۰۳	برترین عبادات
۲۰۴	برترین توفیق
۲۰۴	انبیا و روحیه خدمتگزاری
۲۰۵	خدمت به محرومین، جلوه ولایت حضرت امیر
۲۰۵	بهترین حالات، خدمت به خدا و بندگان او
۲۰۶	خدمت با قصد خالص الهی نه با اغراض نفسانی
۲۰۷	توقع پاداش از هیچکس نداشته باشیم
۲۰۷	لزوم ادای وظیفه نه وصول به نتیجه
۲۰۷	در خدمت به آنان دنبال کسب شهرت و محبوبیت مباش
۲۰۸	خودتان را خدمتگزار مردم بدانید
۲۰۸	خودتان را حاکم مردم ندانید
۲۱۰	به من بگوئید خدمتگزار
۲۱۰	قدردانی از فداکاریهای مردم با خدمت به آنان
۲۱۱	ارزش خدمت به مظلومان و کشور
۲۱۱	رعایت مصالح اسلام و کشور در انجام خدمات

● فصل دهم: سالم سازی محیط خدمت

۲۱۳	 لزوم هماهنگی مأموران دولتی با روحانیت و مردم
۲۱۴	 پیروی دقیق از خط اسلام در تدبیر امور کشور
۲۱۴	 لزوم خدمت نمودن مسئولان به مردم
۲۱۵	 کوشش همگانی در اسلامی شدن نظام
۲۱۶	 لزوم رفتار عادلانه همه کارگزاران در حکومت اسلامی
۲۱۸	 عمل به وظیفه
۲۱۹	 ملاک مترقی بودن یک کشور
۲۱۹	 اهمیت تحول روحی افراد
۲۲۰	 دولت، خدمتگزار است نه فرمانفرما
۲۲۰	 عدالت و محبت نسبت به زیردستان
۲۲۱	 اخوت اسلامی
۲۲۲	 سلوک رؤسا و امرای صدر اسلام
۲۲۳	 ایجاد آرامش روحی و محیط محبت با خدمت به ملت
۲۲۴	 ایجاد محیط اخلاقی و برادری برای جلب همکاری ملت
۲۲۵	 بسیج وزارتخانه‌ها برای خدمت رسانی
۲۲۶	 خوشرفتاری با ارباب رجوع، عامل عشق مردم به دولت
۲۲۷	 لزوم رعایت عدالت نسبت به مراجعین
۲۲۷	 جلوگیری از اذیت مراجعین در ادارات
۲۲۸	 لزوم تشکیل مرجع رسیدگی کننده به شکایات مراجعین
۲۲۹	 کارشکنی در انجام امور خانواده شهدا، عملی ضد انقلابی
۲۳۰	 حفظ حضور مردم در صحنه‌ها
۲۳۲	 به فکر مردم بودن و سخت‌گیری نکردن
۲۳۲	 عدم سازگاری تشریفات با جمهوری اسلامی
۲۳۳	 لزوم پرهیز از کم کاری در ادارات
۲۳۴	 تصفیه عوامل ایجاد نارضایتی
۲۳۵	 همدلی و برادری مسئولین در رفع مشکلات
۲۳۵	 ترس از قانون

● فصل یازدهم: خدمت رسانی و اولویتها

۲۳۷	برتری و شرافت یک موی سر کوخ نشینان بر همه کاخ نشینان جهان
۲۳۸	ارائه طرحها در راستای حفظ منافع محرومین، بزرگترین هدیه و...
۲۳۹	لزوم توسعه بخش خصوصی به نفع مردم محروم
۲۳۹	خدا نیاورد آن روزی را که...
۲۴۰	برای این هیچ ندارها یک فکری بکنید
۲۴۲	انتظار مردم از مسئولان
۲۴۲	صرف اوقات در حل مسائل کلیدی
۲۴۳	توجه مسئولان به ضعفا و مستمندان
۲۴۴	نصیحت و سفارش همیشگی به مسئولان
۲۴۴	اعطای امتیازات اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی به خانواده‌های ایثارگران
۲۴۵	توصیه ملت به خدمتگزاری خانواده شهدا
۲۴۶	قدر این ملت را بدانید
۲۴۷	بیم از انفجار مردمی در اثر مأیوس شدن از جمهوری اسلامی
۲۴۸	شکرگزاری از خداوند با خدمت به محرومین

دیباچه

شرافت همه ما به این است که خدمت به خلق خدا کنیم.

امام خمینی علیه السلام

پذیرش مسئولیت در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران وسیله‌ای برای برآوردن خواہش‌های نفسانی مانند مقام‌پرستی و شهرت‌طلبی نیست، بلکه به عنوان ادای تکلیف و انجام وظیفه مطرح است. نگرش اشخاص به مسئولیت‌ها با این دیدگاه، حوزه مسئولیت‌ها را به صحنه‌ای بزرگ از جهاد و تلاش تبدیل می‌کند که نتیجه شیرین آن، آسایش و اطمینان خاطر مردم نسبت به سلامت محیط‌های خدمت‌رسانی، ارتقای فضایل اخلاقی و تکامل مسئولان و خدمتگزاران در رسیدن به قرب الهی خواهد بود.

بر همین اساس، شرط لازم برای مسئولیت‌پذیری در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، شناخت اهداف و آرمان‌های این نظام و اعتقاد و تعهد به آنها و به کارگیری همه توان برای عملی کردن این آرمان‌هاست. این اهداف و آرمان‌ها که در سخنان و پیام‌های امام خمینی به مناسبت‌های مختلف نمود یافته، برگرفته از آرمان‌هایی است که انبیا و اولیا و بزرگان دین در راه آن تلاش کرده‌اند. انقلاب اسلامی، نفخه‌ای روحانی و امانتی الهی است که بادمیده شدن «روح الله» به پیکر افسرده امت اسلام، حیاتی دوباره نه تنها به کالبد اسلام و مسلمانان، که در پیکر بی‌رمق، بشر معاصر ایجاد کرد.

مطالب این کتاب برگرفته از آرمان‌های امام خمینی است که همگی از کتاب صحیفه امام خمینی برگزیده شده است. این کتاب، در یازده فصل تنظیم شده است: جایگاه تزکیه و خودسازی، راه‌ها و عوامل مؤثر در خودسازی، اخلاص در پانگیزش و کار، پست و مقام و سیله امتحان، شایستگی و شایسته‌سالاری، ساده زیستی مسئولان و پرهیز از اشرافیگری، مردمی بودن مسئولان، پستوانه‌های اقتدار نظام، جایگاه خدمت و خدمت‌رسانی، سالم‌سازی محیط خدمت، خدمت‌رسانی و اولویت‌ها.

با تشکر از پژوهشگر ارجمند جناب حجت الاسلام والمسلمین رسول سعادت‌مند، امید است که در سال پاسخگویی این ره‌آورد نورانی، مورد استفاده برنامه‌سازان ارجمند قرار گیرد.

الله ولی التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

پیش‌گفتار

پذیرش مسئولیت در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران وسیله‌ای برای برآورده کردن خواہش‌های نفسانی مانند مقام‌پرستی و شهرت‌طلبی نیست، بلکه به عنوان ادای تکلیف و انجام وظیفه مطرح است. بدیهی است که نگرش اشخاص به مسئولیت‌ها با این دیدگاه، حوزه مسئولیت‌ها را به صحنه‌ای بزرگ از جهاد و تلاش تبدیل می‌کند که نتیجه شیرین آن آسایش و اطمینان خاطر مردم نسبت به سلامت محیط‌های خدمت‌رسانی از یک سو و از سوی دیگر، ارتقای فضایل اخلاقی و تکامل مسئولان و خدمت‌گزاران در رسیدن به قرب الهی خواهد بود؛ زیرا خدمت به بندگان خداوند و یاری دین او با استحکام بخشیدن به پایه‌های نظام دینی، خود برترین عبادت‌هاست و پاداش هر عبادت خالصانه چیزی جز قرب و نزدیک شدن به ساحت مقدس ربوبی نخواهد بود و چه ثمره‌ای والا تر و شیرین تر از باریابی به درگاه دوست.

شهیدان به حق پیوسته انقلاب اسلامی تکلیف خود را با نثار خون پاکشان به پای نهال انقلاب ادا کردند و وارثان این انقلاب که شانه به زیر بار مسئولیت ادامه راه آن شهیدان داده‌اند، بیش از همگان نیازمند بصیرت در پیمودن راه آنان هستند. بر همین اساس، شرط لازم برای مسئولیت‌پذیری در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، شناخت اهداف و آرمان‌های این نظام و اعتقاد و تعهد به آنها و

به کارگیری همه توان برای عملی کردن این آرمان‌هاست. این اهداف و آرمان‌ها که در سخنان و پیام‌های امام خمینی علیه السلام به مناسبت‌های مختلف نمود یافته، همان آرمان‌هایی است که انبیا و اولیا و بزرگان دین و فضیلت‌جان بر سر آن نهادند و آن امام راحل نیز عمر پر برکت خویش را در راه تحقق آنها وقف نمود و هزاران تن از جوانان پاک‌باخته این مرز و بوم گل‌های زیبای هستی خویش را به پای آن نثار کردند و رسمیت این آرمان‌ها را در قالب قانون اساسی و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران با خون خردامضا و تثبیت کردند و جایگاه والای جمهوری اسلامی ایران را در یکی از راهبردی‌ترین نقاط جغرافیایی جهان بر نظام سلطه‌گر، ظالم، دین‌ستیز و معنویت‌گریز بین‌المللی، تحمیل کردند. اینک ما وارثان خون‌های پاک آنان هستیم که خداوند ما را در کلاس امتحان مسئولیت به آزمایش گرفته است که با این امانت سنگین چه خواهیم کرد. همان به که شرح این اهداف و آرمان‌ها را از زبان سلسله‌جنبان این انقلاب عظیم و بی‌همتا، بشنویم، ولی آنچه پیش روی شماست، اساس آرمان‌های آن پیر سفر کرده است که در ملاء اعلیٰ همراه با یاران خونین کفن خویش، پیروز از آزمایش بزرگ الهی، چگونگی عملی شدن آرمان‌های انقلاب عظیم و مقدس خویش را به دست وارثان انقلاب، نگران به نظاره نشسته است. امید آن که در پیشگاه خداوند از این آزمایش رو سپید بدر آییم.

در ادامه توضیح دو نکته ضروری می‌نماید:

اول اینکه مطالب این کتاب از صحیفه امام علیه السلام (۲۲ جلدی)، چاپ اول، پاییز ۱۳۷۸ منتشر شده از سوی مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام برگزیده شده است. دیگر این‌که تیترهای این کتاب برگرفته از مطالب مندرج تحت آن عنوان‌هاست. از این رو، خواهشمند است در انتساب این عناوین به حضرت امام خمینی علیه السلام دقت گردد.